

Vrlo je vjerojatno da je taj rečenici kumovao Vladimir Bakarić, ali ako i nije izravno, nije napisana bez Bakarićeva znanja. Ta je odredba nama uvelike olakšala borbu za naziv i sadržaj hrvatski književni jezik, a Šuvaru i njegovim istomišljenicima tako smetala da je 1985., kad je mislio da je došlo njegovo vrijeme (Bakarić je umro dvije godine prije!), počeo borbu protiv nje, ali su tada hrvatska politička svijest i hrabrost tako ojačale da Švar nije uspio, iako je borba trajala dugo, gotovo pet godina, i na trenutke bila žestoka jer je Sabor SRH tek u lipnju 1989., još za komunističke vladavine, potvrdio tu Bakarićevsku formulaciju.

Sažetak

Stjepan Babić, sveučilišni profesor u miru, Zagreb
UDK 81'27:811.163.42, stručni članak,
primljen 11. prosinca 2007., prihvaćen za tisak 8. siječnja 2008.

Declaration – Facts and Assumptions

The author writes about his memories and notes about the creation of the Declaration. In this connection he discusses whether the Declaration was initiated by the party leadership and, if so, which party leader initiated it.

SJEĆANJE NA AKADEMIKA LJUDEVITA JONKEA

Neke su osobnosti *prelivene*. Preko *rubova* svoje struke i postaju na temelju svojega rada prepoznatljive široj, ne samo stručnoj javnosti. Jedna od takvih osobnosti bio je akademik Ljudevit Jonke.

Kada se piše o nekoj osobi na koju se prisjeća s očista autora, pretežno je to priča o autoru, a ne o osobi kojoj se posvećuje tekst. Istodobno treba imati na umu: kažu da su osobe koje rade dulje od poldrug desetljeća u obrazovanju nepouzdati svjedoci. Osobito, ako ne vode precizno dnevnik. Zato navodim ovdje samo nekoliko imena i opis situacije koju želim zabilježiti kao sjećanje na akademika Lj. Jonkea. Osobnim je primjerom svjedočio da za velike ljude nema velikih i malih poslova.

U proljeće 2007. navršilo se 40 godina od povijesne sjednice jedne od Komisija Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju (JUS). Sada imamo Hrvatski zavod za norme.

Uspjelo se dogovoriti da će se sjednica odgovarajućeg odbora JUS-a, povezanog s područjem plastike, održati u Zagrebu. Mladi asistent uvjerio je upravu tadašnje Visoke tehničke škole, sada sastavnice Fakulteta strojarstva i brodogradnje, da bude domaćinom skupa. Raspravljalo se tada o standardu (sada normi) posvećenom nazivlju ispitivanja plastike.

Tko su bili među ostalim sudionicima sjednice? Tada vodeći hrvatski jezikoslovac, akademik Ljudevit Jonke i tada docent, akademik Stjepan Babić. Poslije sjednice nazvao je ugledni profesor s Mašinskog fakulteta u Beogradu, asistentovog šefa, inače glasovitog jezikoslovca među stručnjacima, prof. Niku Maleševića. „Pa što je zapeo onaj asistent da hoće *dopušteno* i tvrdi da je *dozvoljeno* rusizam“. Na sjednici se tražilo uvođenje naziva *pokazivalo* umjesto *pokazivač* itd.

Što je značilo tehničarima da im pomažu u radu na nazivlju tako ugledni jezikoslovci, ne treba posebno naglašavati.

Neka bude dopušteno ovom zgodom pridodati: i poslije su u rad na standardima (do osnivanja Hrvatskog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo), a sada normama, trajno bili uključeni jezikoslovci, osobito stručnjaci iz današnjeg Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Ta je suradnja raznovrsna. Na nekim nazivima *trenira se* purizam, na drugima prolazi *croglich*.

S jezikoslovcima iz Instituta za hrvatski jezik surađujem uspješno od 1973. godine, od kada se radi na rječnicima polimerstva. Iskustvo uči, stručnjak je uvijek u prednosti jer razumije sadržaj riječi. Jezikoslovac treba samo motriti je li rješenje sukladno pravilima hrvatskoga književnoga jezika. Pritom je nedvojben stav, treba upotrijebiti uvijek hrvatski naziv, uz uvjet da on jasno i jednoznačno određuje značenje pojma, što je *supletivni* pristup. Nitko ne može, pa ni jezikoslovci, u stručnom jeziku sve izraziti s riječima koje nam se čine hrvatskima.

U takvim su nam nastojanjima izravno ili posredno pomagale osobnosti kakva je bio akademik Ljudevit Jonke. Barem sam ga zadržao u takvom sjećanju i 40 godina poslije.

Igor Čatić

JEDNA NAOKO SITNICA U RADU PROFESORA JONKEA

Danas,* kad se povodom stote godišnjice rođenja našega cijenjenog profesora vrjednuje njegova ukupna akademska i znanstvena djelatnost, možemo s pravom reći, i to bez ikakva pretjerivanja i patetike, da je bila velika povlastica i čast studirati u njegovo vrijeme i biti njegov student. Ja sam jedan od onih koji su imali tu povlasticu, pa osjećam potrebu da onome što su drugi u temeljitijim analizama izložili u svojim priložima, dodam neka svoja sjećanja iz studentskih

* Uz autorovu suglasnost tekst je prilagođen normama suvremenoga hrvatskoga književnoga jezika.